

NÉPSZAVA

A MAGYARORSZÁGI SZOCIÁLDEMOKRATA PÁRT
KÖZPONTI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hétfő kivételével minden nap.

SZERKESZTŐSÉG: VIII., CONTI-UTCA 4.
(Telefon-szám 54—94.)

KIADÓHIVATAL: VIII., CONTI-UTCA 4. SZ.
(Telefon-számok 82—61 és 130—21.)

veszedelmes az Egyesült Államok gazdasági életére. De Olaszország kormánya *segíteni akar* a bajokon. Meg akarja menteni az ország hírnevét és kívánatossá igyekszik tenni az olasz munkásra nézve azt, hogy odahaza maradjon a hazájában, munkájával Olaszországot tegye naggyá és fáradozásáért tisztességes megélhetést és jogokat szerezhessen magának. És mint bölcs politikus, Giolitti nem határrendőrrel cipelteti vissza a nyomorból és a jogfosztottságból menekülni igyekvő munkást, hogy továbbra is lealázó rabságban vonja baromi igáját, hanem *jogokat ad neki*, hogy mint az állam egyenrangú polgára, szíves-örömet maradjon odahaza. És ezért Giolitti jogos megelégedéssel mutathatott rá, hogy amíg Budapest utcáin a munkásság véres harcokat vív az ellene kiküldött fegyveres erővel az általános választójogért, ugyanakkor Olaszországban a pártok csaknem egyhangú helyeslése mellett megvalósítják ugyanezen jogokat. De Olaszország a civilizált országok sorába igyekszik, míg Magyarország hitvány urai rendőrkapitányt, szuronyerdőt és golyószórókat állítanak az idő útjába, hogy megakasszák haladását és Ázsiába visszahurcolják ezt a szerencsétlen országot.

De ez a törekvés *nem sikerül*. Az általános választójog ügye Magyarországon is győzedelmeskedni fog. Ha fejlődés útján nem engedik, *győzedelmeskedni fog forradalom útján*. A népjogokért küzdő munkásság eddigi harca különben nálunk is érleli már gyümölcsseit. Amint Olaszországban is az egymással ellentétes érdekű osztályok különböző pártjai megértették, hogy az általános választójogra szükség van, épp úgy Magyarországon is mindegyre növekszik azok száma, akik pártállásukra vagy gazdasági helyzetükre való tekintet nélkül multhatatlanul szükségesnek tartják az általános szavazójog megvalósítását, mert *a politikai okosság ezt követeli tőlük*. A politikai okosság győzelme pedig el fogja söpörni a választójog útjából azokat, akik országuti zsványok módjára igyekeznek megakadályozni a haladást.

A Népszaváért!

A közelmúlt hetek minden raffinált és aljas támadása, amely érte a demokratikus Magyarország érdes kezű, forró szívű harcosait, amely érte a szociáldemokrata pártot és nekitámadt a bátor és elszánt Népszavának, megtermette a gyümölcsseit: *a munkások önfeláldozóbbakká váltak; a szociáldemokrata párt anyagi és erkölcsi erőben meggyarapodott és a Népszava fennen lobog olyan ormokon is, amiket még csak napok előtt is megközelíthetetleneknek kellett tartanunk*.

Csodálatos az igazság ereje!

Már az üldöztetés első óráiban is tisztában voltunk azzal, hogy a gazok nekünk nem árthatnak. Mi tudtuk, hogy a harc csupán a mi győzelmünkkel érhet véget, mert a mi harcosszövetségünk maga az Igazság. Ez pedig hatalmasabb mindennél. Nagyobb ur, mint a koronás királyok, hatalmasabb, mint az állig fegyverbe bujtott hadseregek és hihetlenebb dolgokra kész, mint akár a cinikus örület, amely tobzódik és gyilkol.

Csak néhány nap mulott el azóta, hogy a Népszavát meg akarták fojtani, hogy a belőle áradó forradalmi erőt tönkre akarták tenni és ime, ma már kiderült, hogy *ez a gaz törekvés éppen az ellenkező eredményt hozta*. A népgyűlésben féktelen pribékek birokra keltek velünk, hogy kicsavarják kezünkől a Népszavát és a sárba tapossák. Kacagni akartak szándékuk sikerültén, nyugodtan akartak emészteni annál az aztalnál, amelyet a dolgozó milliók terítettek meg, örülni akartak a jogfosztottságnak, mert ebben látták és látják kiváltságos helyzetüknek a biztosítékát. A Népszavát akarták tönkretenni; bele akarták fojtani a panaszt a nincsetlen rabszolgák millióiba, hogy egyetlen hang se zavarja a lakmározást.

Kezdték a *cenzurával*. A Népszava napokig üres hasábokkal jelent meg. Am ezek a fehéren maradt hasábok beszéltek, kiabáltak, lázítottak. És ráirányították a Népszavára azoknak a figyelmét is, akik a betűk fölött fásultan elsiklottak.

Aztán ki akarták pusztítani ezt a meg-nemalkuvó ujságot a fővárosból azzal, hogy *megtiltották az utcai árusítást*. Sikertült egy csomó ujságárus kezéből kiűzni a kenyeret — ez volt minden. Az ujságárusok szerepét átvették a proletárok ezrei és szárnyat adtak a Népszavának, hogy eljusson mindenüvé.

Végül *megzsarolták a trafikosokat*, rákényszerítették őket, hogy mondjanak le a lap árusításáról. A méltó felelet itt sem késett. Száz és száz üzletes vállalkozott rá — és örömmel — hogy meghiusítsa a betyár szándékot azzal, hogy befogadja a kiüldözött Népszavát.

Ezek voltak az üldözés és a védekezés külső megnyilvánulásai.

Am a lelkekben is történt valami. Emberek, akik nem tartoztak a mi táborunkba, akik hittek a hirdetett jog, igazság és egyenlőségben: eszmélni kezdtek. Hogyan? Hát ez a jog? Ez az igazság? Ez az egyenlőség? — És az önkéntelen kérdésre már magától adódott a felelet: nem; ez *jogtalanság, ez gaszág, ez arcpirító pribékség*. És megindult a levelek áradata a halálra szánt Népszava felé.

A kormány-agitációval fölrazott polgárság egyszeriben látott. Látta, hogy ámitás és csalás volt mindaz, amit jognak, törvénynek, sajtószabadságnak hitt. És ekkor már csak egy kötelességet érzett — a becsületes emberek kötelességét — hogy *segítésére menjenek az igazságnak, a Népszavának*. Százával siettek előfizetni a munkások lapjára. Nincs a polgárságnak az a rétege, amely elzárkózna az igazság elől. A Népszava, amely előtt becsapódtak a kis

trafikok ajtai, bevonult irodákba, gyárak, műhelyek eddig elzárt helyiségeibe. *Ügyvédek, bírák, gyárosok, kereskedők, képviselők, jószágigazgatók, újságírók, főrangú katonák* irtak, hogy küldjük nekik a *Népszavát*; mert a gaz üldözés meggyőzte őket a hirdetett igazságok igaza felől.

Jöttek a levelek:

Olvasva a nap-nap mellett megújuló üldöztetéseket, amelyekkel a *legszókimondóbb, legbecsületesebb lapot, a Népszavát akarják tönkretenni*, egy kis baráti körben gyűjtést indítottam előfizetők szerzésére. Örömmel fogadtok mindenki, akihez fordultam, mert érezték, hogy *igaz és szent ügynek mennek a segítségére*. Kevesen vagyunk ez új gárdában, de mindannyian szívből kívánjuk, hogy a *Népszava* győzelmesen kerüljön ki e harcból, mert az ő győzelme, győzelme a népjogoknak is. (Losonc.)

Aztán a másik:

Kérem szíveskedjenek *cimemre a Népszavát* küldeni. Nem önök, hanem a *gazemberek kényszerítenek erre*. (Budapest.)

És így tovább...

A féktelen üldözés a *polgári lapokat is tiltakozásra készítette*. A *Népszaván* keresztül a sajtószabadságnak szánt üteket csak a legalja lapok hagyták szó nélkül. A tiltakozásuknak nyíltan adtak kifejezést az „Az Est”, az „Az Újság”, a „Pesti Hirlap”, a „Pesti Napló”, a „Magyar Hirlap”, az „A Nap”. Az „Az Est” elment odáig, hogy *két kiadóhivatalában a Népszava árusítását is megkezdte*, ami mindenesetre nobilis és kedves dolog.

Külön és hosszan kellene írni a budapesti elvtársak bámulatot keltő ragaszkodásáról, amely üldözött lapjuk érdekében megnyilvánult. A megindult *Népszava-agitációnak* már eddig is óriási az eredménye. A jogtípró kormány öntudatlan és az elvtársak lelkes agitációja néhány nap alatt *kétezer nyolcszázötven új előfizetést szerzett a Népszavának*. Ha ehhez hozzászámítjuk a hétfőn és kedden tartott *műhelyértekezletek* eredményeit, *ugy az új előfizetők száma fölültemelkedett a háromezren*.

És ez csak a kezdet. *Hátra van még a vidék*, ahol az elvtársak csak most kezdik a munkát. Az üldözésre a felelet olyan impozánsnak ígérkezik, hogy a választójogellenes latroknak szegyenkezve kell belátniuk a gázságuk — nem várt eredményét.

Hogy a vidéki polgárság mint fogadja a *Népszava* üldöztetését, arra jellemző az a

levél, amelyet kedden hozott a posta Komáromból. Ebben a levélben heten fizetnek elő a *Népszavára*; még pedig a következő foglalkozásuak: *ügyvéd, orvos, törvényszéki jegyző, ügyvédjelölt, községi jegyző, ügyvéd, jószágigazgató*. A Tiszacsatlósok orvtámadása nélkül mikor sikerült volna az ilyen munka?...

Az áradat megindult. Az elvtársaink most a sor, hogy lelkes, önfeláldozó munkával még inkább megbizonyosodjék a jogtípró banda arról, hogy *a gázságaival ártani nem, csak használni tud a népjogoknak és a Népszavának*.

BELFÖLD

♦♦♦

Az ország tiltakozása.

(A vasárnapi népgyűlések.)

Részben az egyesült ellenzék, részben a függetlenségi és a szociáldemokrata párt, valamint egyedül csak pártunk által rendezett vasárnapi népgyűlésekről még egyre érkeznek a tudósítások.

Ezeket a következőkben közöljük:

Bártfa. A Hungária-kertben vasárnap délután nagy és lelkes közönség részvételével folyt le a szövetség ellenzék népgyűlése. Brestyenszky, Gedeon és Haller képviselők beszédei után határozati javaslatot fogadtak el, amelyben a népgyűlés tiltakozik a parlamenti erőszak ellen, üdvözlő az ellenzékét és fölszólítja a kerület munkapárti képviselőjét, Bornemissza Lajost, hogy *mondjon le mandátumáról*.

Nagykikinda polgársága, a szociáldemokrata párt és a választójogi szövetség, valamint a szerb pártok minden frakciója nagy népgyűlést rendezett a parlamenti erőszak elítélésére és az általános választójog érdekében. Dacára a hatóság elenséges magatartásának, amely az utolsó percben csak a város területén kívül engedélyezte a népgyűlést, körülbelül négyezer ember hallgatta a gyűlés szónokait. A választójogi szövetség nevében Jászi Oszkár óriási tetszés, tapsvihar és éljenzéssel sűrűn megszakitott beszédben fejtegette az előállt helyzetet és az egyesült ellenzék törekvéseinek támogatására hívta föl az egybegyűlteket, minthogy az egyesült ellenzék programja nemcsak az összetört alkotmány helyreállítását jelenti, hanem annak új alapon való fölépítését az általános választójog szellemében. A nemzetiségi veszedelemmel üzőt játékkal szemben szónok azt fejtegette zajos ováció közben, hogy éppen az általános választójog és a demokratikus Magyarország az egyedüli eszköz arra, hogy a nemzetiségek és a magyarság testvéri együttérzése biztosíttassék. — Ezt a gondolatot a megjelent szerb pártok szónokai a legnagyobb lelkesedéssel karolták föl és a tömeg